

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΨΥΧΟΔΡΑΜΑΤΙΣΤΗ

1. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

1.0. Ο ψυχοδραματιστής οφείλει να ενεργεί πάντα με καλή πίστη, χωρίς εξαναγκασμούς ή παραποιήσεις. Οι ψυχοδραματιστές γνωρίζουν τους νόμους της χώρας στην οποία ασκούν το επάγγελμα και λειτουργούν μέσα στο πλαίσιο τους.

1.1. Είναι επαγγελματικά ηθικό για τους ψυχοδραματιστές να είναι ξεκάθαροι με τους θεραπευομένους όσον αφορά την επαγγελματική τους κατάσταση και την εκπαίδευση.

1.2. Οι ψυχοδραματιστές πρέπει να διαθέτουν επαρκή ασφάλεια επαγγελματικής ευθύνης για την άσκηση του επαγγέλματός τους σε όλα τα επίπεδα. Οι κύριοι εκπαιδευτές συμβουλεύουν τους εκπαιδευομένους για την απόκτησή της.

1.3. Οι ψυχοδραματιστές ασκούν το επάγγελμά τους προς όφελος του θεραπευομένου κατά κύριο λόγο, και όχι για να ικανοποιήσουν τις προσωπικές τους ανάγκες.

1.4. Οι ψυχοδραματιστές αναζητούν τρόπους για την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη και την ενίσχυση των γνώσεών τους.

1.5. Οι ψυχοδραματιστές πρέπει να τηρούν τα πρότυπα άσκησης επαγγέλματος, ελέγχοντας και αναθεωρώντας τη δουλειά τους μόνοι, με συνεργάτες και με την εποπτεία επόπτη.

1.6. Οι ψυχοδραματιστές θα πρέπει να εξηγούν με ειλικρίνεια και με σαφήνεια την πιθανή παρουσία παρατηρητών, καταγραφέων, βοηθητικών εγώ και συνθεραπευτών. **Πριν από την έναρξη της θεραπείας, καθιστούν σαφές σε όλους τους παρόντες ότι οφείλουν να δεσμευτούν ότι θα τηρήσουν την εμπιστευτικότητα καθώς και άλλους κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.1.0.**

1.7. Κάθε ψυχοδραματιστής είναι υπεύθυνος να αποφασίσει προληπτικά πρώτον εάν ένας συγκεκριμένος ασθενής είναι κατάλληλος για το ψυχόγραμμα και δεύτερον εάν είναι κατάλληλος για τη συγκεκριμένη ομάδα στην οποία προτείνεται να ενταχθεί. Εάν δεν ταιριάζει, ο θεραπευτής εναλλακτικά θα πρέπει να προτείνει θεραπευτικές δυνατότητες με άλλους συναδέλφους και σε άλλους θεραπευτικούς προσανατολισμούς.

1.8. Για να είναι ένας ψυχοδραματιστής επαρκής να ασκήσει το επάγγελμα, θα πρέπει να είναι υγιής και ισορροπημένος ψυχικά αλλά και σωματικά. Αυτό το πρότυπο πρέπει να αποτελεί παράδειγμα για άλλους συναδέλφους και εκπαιδευομένους. Τα άτομα που γνωρίζουν ότι η ψυχική ή σωματική τους υγεία είναι κακή και μπορεί να βλάψει τους θεραπευομένους τους δεν θα πρέπει να ασκούν το επάγγελμα. Αυτό περιλαμβάνει την κακή χρήση ουσιών οι οποίες μπορεί να βλάψουν την άσκηση του επαγγέλματός τους.

1.9. Οι ψυχοδραματιστές γνωρίζουν και σέβονται τις πολιτιστικές προσδοκίες της κοινότητας στην οποία εργάζονται.

1.10. Οι ψυχοδραματιστές γνωρίζουν σε βάθος και σέβονται τα πολιτισμικά ήθη των πελατών, των εκπαιδευομένων και των συναδέλφων τους.

2. ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΘΕΡΑΠΕΥΟΜΕΝΟ

2.1. Εμπιστευτικότητα

2.1.0. Ο όρκος του Ιπποκράτη δεσμεύει τον ιατρό να τηρεί το απόρρητο κατά την άσκηση του επαγγέλματός του. Στην ομαδική ψυχοθεραπεία και στο ψυχόγραμμα, ο όρκος του Ιπποκράτη επεκτείνεται σε όλους τους θεραπευομένους και δεσμεύει τον καθένα ξεχωριστά να μην αποκαλύψει σε κάποιον ξένο/τρίτο τα μυστικά που του εμπιστεύτηκαν οι άλλοι θεραπευόμενοι. Όπως στον θεραπευτή, έτσι και σε κάθε θεραπευόμενο, εναποτίθεται η προστασία της ευημερίας των συνθεραπευομένων. **Αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες που αφορούν τρίτα άτομα που δεν συμπεριλαμβάνονται στην ομάδα.**

2.1.1. Οι ψυχοδραματιστές θεωρούν απόρρητη κάθε πληροφορία που αποκτούν από τον θεραπευόμενο, είτε κατά τη διάρκεια θεραπευτικών συνεδριών είτε κατά τη διάρκεια κάθε άλλης επικοινωνίας με τον πελάτη, εκτός εάν ο θεραπευόμενος συμφωνήσει ότι κάποιες συγκεκριμένες πληροφορίες μπορούν να μεταδοθούν. Επιτρέπεται η μετάδοση εμπιστευτικών πληροφοριών μόνον υπό ορισμένες συνθήκες:

α. Κατά τη συζήτηση με τον επόπτη του ψυχοδραματιστή

β. Όταν ένα μέλος της ομάδας έχει λόγους να πιστεύει ότι έχει επέλθει ρήγμα στην τήρηση της επαγγελματικής δεοντολογίας, το ζήτημα αναλαμβάνει ο υπεύθυνος της Επιτροπής Επαγγελματικής Δεοντολογίας.

γ. Απευθείας σε άλλους επαγγελματίες οι οποίοι έχουν άμεση σχέση με την περίπτωση του θεραπευομένου ή της οικογένειάς του, με την άδεια του θεραπευομένου.

δ. Κατά τη συγγραφή ή τη διδασκαλία άλλων, οι πληροφορίες θα πρέπει να παρουσιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ανωνυμία του θεραπευομένου και, όποτε είναι δυνατόν, απαιτείται η συναίνεσή του.

Σχόλιο: Η εμπιστευτικότητα μπορεί επίσης να αρθεί:

ε. Με τη συγκατάθεση του θεραπευομένου.

στ. Κατόπιν δικαστικής εντολής.

ζ. Για το δημόσιο συμφέρον, σε περίπτωση ποινικού αδικήματος ή σοβαρής κακοποίησης άλλων (αλλά να λαμβάνεται πρώτα νομική συμβουλή).

2.2. Αμοιβή

2.2.1. Οι ψυχοδραματιστές που ασκούν το επάγγελμα ιδιωτικά δεν πρέπει να προσφέρουν καμία προμήθεια, αμοιβή ή προνόμιο όποιον τους παραπέμψει ένα άτομο.

2.2.2. Οι ψυχοδραματιστές δεν πρέπει να χρησιμοποιούν για προσωπικό όφελος τις πληροφορίες που αποκτούν στην πορεία της σχέσης τους με θεραπευομένους ή εκπαιδευομένους.

2.2.3. Οι ψυχοδραματιστές αναλαμβάνουν να συνάψουν με σαφήνεια και χωρίς προκατάληψη ένα προφορικό ή γραπτό συμβόλαιο με τον θεραπευόμενο πριν από την **έναρξη** της θεραπείας. Στις συνεδρίες ατομικής θεραπείας με τον

ψυχοδραματιστή, στο σύμβολο θα πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια οι όροι της αμοιβής, οι μέθοδοι πληρωμής καθώς και οποιοσδήποτε άλλος ειδικός όρος εφαρμοστεί.

(Θα πρέπει να διατίθεται ένα αντίγραφο του κώδικα επαγγελματικής δεοντολογίας σε όλους τους εκπαιδευόμενους).

2.3 ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

2.3.1. Ο ψυχοδραματιστής φτιάχνει ένα ξεκάθαρο σύμβολο όσον αφορά τη μορφή και το περιεχόμενο της διαδικασίας, αλλά και το σκοπό της ομαδικής/ατομικής δουλειάς. Το σύμβολο περιλαμβάνει το σκοπό και το πιθανό αποτέλεσμα.

2.3.2. Οι ψυχοδραματιστές δεν πρέπει να παρουσιάζουν ανακριβή εικόνα του εαυτού τους όσον αφορά τα επαγγελματικά τους προσόντα. Ο θεραπευόμενος και ο ψυχοδραματιστής πρέπει να αναθεωρούν το σύμβολο σε τακτά διαστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι η ευημερία του θεραπευομένου να παραμένει πρωτεύον ζήτημα.

2.3.3. Ο ψυχοδραματιστής διασφαλίζει την παροχή του απαραίτητου χρόνου και της προσοχής κατά τη σύναψη του θεραπευτικού συμβολαίου. Εάν ο πελάτης επιθυμεί να τερματίσει τη θεραπεία, ο ψυχοδραματιστής πρέπει να κρίνει εάν αυτή είναι μια πραγματική επιθυμία ή το προϊόν μιας θεραπευτικής κρίσης και να συμβουλευτεί τον πελάτη αναλόγως.

2.4. ΟΡΙΑ

2.4.1. Οι ψυχοδραματιστές φροντίζουν ιδιαίτερα το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο εργάζονται με τους θεραπευομένους, έτσι ώστε να παρέχουν έναν ασφαλή χώρο για θεραπεία.

2.4.2. Οι ψυχοδραματιστές γνωρίζουν τα επαγγελματικά όρια ανάμεσα στους ίδιους και τους θεραπευομένους ή τους εκπαιδευόμενους τους. **Οι ψυχοδραματιστές οφείλουν να αντιλαμβάνονται την πιθανότητα σύγχυσης ρόλων, η οποία θα μπορούσε να βλάψει τη θεραπευτική και/ή την εκπαιδευτική διαδικασία.**

2.4.3. Ένας ψυχοδραματιστής δεν συνάπτει ποτέ σεξουαλική ή ιδιαίτερη προσωπική σχέση με έναν πελάτη και οφείλει να αποτρέπει την ανάπτυξή της. Σε περίπτωση σύναψης οποιασδήποτε σεξουαλικής

σχέσης μεταξύ ενός ψυχοδραματιστή και ενός θεραπευομένου που επιθυμεί να συνεχίσει τη θεραπεία, ο ψυχοδραματιστής υποχρεούται να σταματήσει τη θεραπεία και να τον συμβουλευτεί να συνεργαστεί με κάποιον άλλον ψυχοδραματιστή-θεραπευτή.

2.4.4. Οι ψυχοδραματιστές ενημερώνουν τον θεραπευόμενο ή τον εκπαιδευόμενο για τη θεραπεία που μπορεί να επηρεάσει τη συμμετοχή του θεραπευομένου ή του εκπαιδευόμενου. Για παράδειγμα, η βιντεοσκόπηση, η χρήση άλλων συστημάτων καταγραφής ή μονόπλευρου καθρέφτη είναι παράγοντες που θα μπορούσαν να κλονίσουν την εμπιστευτική φύση της ψυχοθεραπευτικής σχέσης. Σε κάθε περίπτωση, ο ψυχοδραματιστής είναι υποχρεωμένος να έχει τη σαφή και ενημερωμένη συναίνεση όλων των συμμετεχόντων σε συνεδρίες οι οποίες είτε καταγράφονται ή παρακολουθούνται και να τους ενημερώνει ότι έχουν δικαίωμα να αποσύρουν τη συγκατάθεσή τους οποιαδήποτε στιγμή το θελήσουν.

3. ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

3.1. Οι ψυχοδραματιστές είναι άτομα που έχουν εκπαιδευτεί και ασκούν το επάγγελμά τους με τρόπο επαρκή. Φροντίζουν να παρέχουν ένα ασφαλές περιβάλλον για τον θεραπευόμενο, διασφαλίζοντας έτσι ότι το ψυχόδραμα δεν θα δυσφημιστεί. Οι επαγγελματίες ψυχοδραματιστές πρέπει να έχουν ολοκληρώσει μια αναγνωρισμένη εκπαίδευση και τα ονόματά τους να είναι καταγεγραμμένα σε ένα επαγγελματικό μητρώο.

3.2. Για την αντιμετώπιση ψυχοσεξουαλικών θεμάτων, οι ψυχοδραματιστές πρέπει να φέρονται με τη δέουσα προσοχή κατά την εκδραμάτιση των συγκεκριμένων εκείνων συμβάντων όπου εμπλέκεται σεξουαλική δραστηριότητα. Ειδικά σε περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης, κάθε ψυχοδραματική τεχνική θα πρέπει να επιλέγεται με προσοχή, ώστε να μειωθεί η πιθανότητα επιδείνωσης της επίδρασής της.

3.3. Σε περίπτωση διαφήμισης, οι ψυχοδραματιστές θα πρέπει να παρουσιάζουν με σαφήνεια τις υπηρεσίες που προσφέρουν κατά την άσκηση της ψυχοδραματικής δραστηριότητας.

3.4. Οι ψυχοδραματιστές είναι υπεύθυνοι να αναγνωρίζουν τη σημασία της έρευνας και, όπου και όταν πρέπει, να αρχίζουν μια έρευνα, να συμβάλλουν σε αυτήν τη διαδικασία ή να συμμετέχουν, καθώς **και να ενημερώνουν και να επιδιώκουν τη συγκατάθεση των πελατών σε περίπτωση ανάμειξής τους.**

3.5. Οι ψυχοδραματιστές έχουν παιδευτικό ρόλο στην κοινωνία, όπως επίσης και θεραπευτικό, και επιδιώκουν τη συνεχή εκπαίδευσή τους.

3.6. Οι ψυχοδραματιστές μπορεί να χρησιμοποιούν τις ικανότητές τους για να διευκολύνουν τη διερεύνηση κοινωνικών θεμάτων πέραν αυτών της θεραπείας. Η χρήση του ψυχοδράματος δεν περιορίζεται μόνο σε κλινικά πλαίσια. Σε κάθε περίπτωση, όμως, **εφαρμόζεται πάντα η δεοντολογία της συναίνεσης και της εμπιστευτικότητας.**

3.7. Οι ψυχοδραματιστές έχουν την ευθύνη να συνεχίζουν τη δική τους ανάπτυξη υποβαλλόμενοι σε ατομική θεραπεία, εκπαίδευση και εποπτεία.

3.8. Οι ψυχοδραματιστές τάσσονται κατά των διακρίσεων και ασπάζονται τις αρχές της ελευθερίας του λόγου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην προώθηση των οποίων οφείλουν να συμβάλλουν.

4. ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΟΠΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΤΟΥ ΨΥΧΟΔΡΑΜΑΤΟΣ

4.1. Οι επόπτες και οι εκπαιδευτές οφείλουν να αντιλαμβάνονται τις δικές τους προκαταλήψεις και τα στερεότυπα, και να εξετάζουν πώς αυτά μπορούν να επιδράσουν στην εποπτεία και την εκπαιδευτική διαδικασία.

4.2. Οι επόπτες πρέπει να γνωρίζουν κάθε μορφή προκατάληψης ή παραγνώρισης που εκδηλώνεται στους ψυχοδραματιστές κατά τη συνεργασία τους με θεραπευομένους και να συμβάλλουν στη διεύρυνση της αντίληψής τους ώστε να λειτουργήσουν με επαρκή θεραπευτικό τρόπο.

4.3. Η εποπτεία και η εκπαίδευση δεν είναι δραστηριότητες προς εκμετάλλευση. Οι βασικές τους αξίες είναι η ακεραιότητα, η υπευθυνότητα, η αμεροληψία και ο σεβασμός, που εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τη μορφή της εποπτείας ή της εκπαίδευσης και ανεξάρτητα από το είδος ή το ύψος της αμοιβής.

4.4. Η εποπτεία είναι μια εμπιστευτική δραστηριότητα και οι επόπτες πρέπει να διασαφηνίζουν με τους εποπτευομένους τα όρια της εμπιστευτικότητας.

4.5. Οι επόπτες και οι εκπαιδευτές έχουν την ευθύνη να εξασφαλίζουν την ασφάλεια των εποπτευομένων, των εκπαιδευομένων και των θεραπευομένων όπου είναι δυνατόν.

4.6. Οι επόπτες και οι εκπαιδευτές είναι υπεύθυνοι για την ενίσχυση της επάρκειας των εποπτευομένων και των εκπαιδευομένων.

4.7. Οι επόπτες και οι εποπτευόμενοι, οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι συμφωνούν για τη σύναψη ενός **οικονομικού και επαγγελματικού** συμβολαίου στην αρχή της συνεργασίας τους.

4.8. Οι επόπτες πρέπει να κάνουν τα αναγκαία βήματα ώστε να ελέγχουν τη δική τους επάρκεια, κάνοντας εποπτεία πάνω στη δική τους εποπτεία.

4.9. Οι επόπτες, οι εκπαιδευτές και **οι διευθυντές ινστιτούτων** οφείλουν να διαχωρίζουν τα όρια ανάμεσα στην εποπτεία, τη θεραπεία, την εκπαίδευση και τη διοίκηση.

4.10. Οι επόπτες και οι εποπτευόμενοι οφείλουν να διασφαλίσουν ότι η προσωπική ή η κοινωνική επαφή μεταξύ τους δεν επηρεάζει αρνητικά τη σχέση εποπτείας.

4.11. Οι ψυχοδραματιστές που παρέχουν θεραπεία δεν εποπτεύουν ούτε εκπαιδεύουν άτομα που βρίσκονται σε θεραπευτική διαδικασία μαζί τους.

4.12. Οι επόπτες και οι εκπαιδευτές δεν εκμεταλλεύονται οικονομικά, σεξουαλικά, συναισθηματικά ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο τους εποπτευομένους και τους εκπαιδευομένους τους. Σε καμία περίπτωση ένας επόπτης ή εκπαιδευτής δεν συνάπτει σεξουαλική σχέση με έναν εποπτευόμενο ή εκπαιδευόμενο.

4.13. Οι επόπτες και οι εκπαιδευτές έχουν την ευθύνη να συμβουλεύουν τους εποπτευομένους και τους εκπαιδευομένους όταν -για προσωπικούς λόγους, για λόγους υγείας ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο- δυσλειτουργούν καθώς και να διασφαλίζουν την ενεργοποίησή τους.

4.14. Οι επόπτες και οι εκπαιδευτές είναι υπεύθυνοι να επιδιώκουν τη βελτίωση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης και της επάρκειάς τους.

4.15. Οι επόπτες και οι εκπαιδευτές αναλαμβάνουν την ευθύνη να αποσυρθούν από την άσκηση της εποπτείας ή του εκπαιδευτικού τους έργου σε περίπτωση κλονισμού της λειτουργίας τους, λόγω προσωπικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν, λόγω ασθένειας ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο.

4.16. Οι επόπτες και οι εποπτευόμενοι συμφωνούν στο συμβόλαιο που συνάπτουν όσον αφορά την αμοιβή, το χώρο και το χρόνο των συναντήσεων και τις προσδοκίες, πριν από την έναρξη της εποπτείας.

4.17. Οι επόπτες των εκπαιδευόμενων ψυχοδραματιστών είναι υπεύθυνοι για την εκπαιδευτική τους πορεία. Πριν από την έναρξη του προγράμματος, στη σύμβαση που συνάπτουν **οι διευθυντές του ινστιτούτου, οι εκπαιδευτές**

και οι εκπαιδευόμενοι συμφωνούν για το χρόνο πληρωμής, το χώρο και το χρόνο των συναντήσεων και τις προσδοκίες.

4.18. Γενικότερα, οι επόπτες δεν αποκαλύπτουν εμπιστευτικές πληροφορίες για τους ίδιους τους εποπτευομένους **ή έμμεσα μέσω του εποπτευομένου για τους θεραπευομένους τους χωρίς τη συναίνεση του προσώπου που εμπλέκεται**. Παρακάτω παρατίθενται ορισμένες εξαιρέσεις:

- Για να προστατεύσουν ένα ανήλικο μέλος του ψυχοδράματος από κακοποίηση.

- Κατά τη συγγραφή ή διδασκαλία άλλων, οι πληροφορίες παρουσιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να προστατεύεται η ανωνυμία του πελάτη και του εποπτευομένου. Επίσης, αναζητείται η συναίνεση εφόσον είναι δυνατόν.

4.19. Οι επόπτες των εκπαιδευομένων μπορούν να μιλήσουν για τη δουλειά των εποπτευομένων στους εκπαιδευτές τους, όπως ορίζεται στην αρχική τους συμφωνία.

4.20. Εάν κατά τη διάρκεια της εποπτείας φανεί ότι απαιτείται θεραπεία του εποπτευομένου, ο επόπτης έχει την ευθύνη να το προτείνει στον εποπτευόμενο.

4.21. Στην περίπτωση που δεν μπορούν να επιλυθούν οι διαφωνίες ανάμεσα στον επόπτη και τον εποπτευόμενο, ο επόπτης συμβουλεύεται ένα συνάδελφο επαγγελματία και, εάν κριθεί απαραίτητο, συνιστά στον εποπτευόμενο να απευθυνθεί σε έναν άλλον επόπτη.

4.22. Στην περίπτωση που δεν μπορούν να επιλυθούν οι διαφωνίες μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευομένων, ο εκπαιδευτής συμβουλεύεται ένα συνάδελφο επαγγελματία και, εάν κριθεί απαραίτητο, συνιστά στον εκπαιδευόμενο να απευθυνθεί σε έναν άλλον εκπαιδευτή.